

Ενιαίο Νόμισμα (Ευρώ) και ελληνική ασφαλιστική αγορά

Χορηγός: Αγροτική Ασφαλιστική - Αγροτική Ζωής

ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΖΩΗΣ

SYNEDIA S.A.

ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΖΩΗΣ

Έχει και η ζωή την υπεραξία της

Οι καιροί απαιτούν μεγαλύτερη εξασφάλιση στα γηραιά,
περισσότερη οικονομική ενίσχυση παιδιών ή αγαπημένων ανθρώπων...

Γι' αυτό κάντε ένα ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΖΩΗΣ, ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΖΩΗΣ.

Χαρίστε στον εαυτό σας, στην οικογένειά σας, στα παιδιά ή στους αγαπημένους σας,
ένα πρόγραμμα που συνδυάζει μοναδικά

την αποταμίευση - επένδυση με την ασφαλιστική κάλυψη ενός Συμβολαίου Ζωής !

Με το Ομολογιακό Συμβόλαιο Ζωής ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΖΩΗΣ,

και με μια - μόνο - πληρωμή ασφαλιστρών, έχετε 3 επιλογές :

- Μικτή εξασφάλιση. Ασφαλιστική κάλυψη και σύνταξη σε όποια ηλικία επιλέξετε.
- Ισόβια προστασία και σίγουρη απόδοση για το ποσό των χρημάτων σας που επενδύθηκε.
- Σίγουρη και αποδοτική επένδυση.

Με τη σιγουριά των επενδύσεων της Αγροτικής Ζωής.

Η Νέα Γενιά Συμβολαίων ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΖΩΗΣ της Αγροτικής Ζωής, με ενιαίο Ασφάλιστρο
και ενιαία Απόδοση, συμφέρει περισσότερο γιατί εξαγοράζεται,

διατίθεται άμεσα, χωρίς περιορισμό στον αριθμό

και το ύψος επένδυσης, χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες.

Αγοράστε λοιπόν σήμερα ένα Ομολογιακό Συμβόλαιο Ζωής! Γιατί ΥΠΕΡ- ΑΞΙΖΕΙ...

ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΖΩΗΣ : Εδώ η επένδυση είναι έργο Ζωής...

του Α. Αρχοντάκη*
Οικονομολόγου - Αναλυτή Συστημάτων

Ομιλία στο 1ο κοινό Συνέδριο Αγροτικής
Ασφαλιστικής και Αγροτικής Ζωής.

Έκδοση: Ασφαλιστικό ΝΑΙ

**ΔΗΛΩΣΗ Δ/ΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΝΑΙ**

Πολύ λίγο έχει απασχολήσει, δυστυχώς, την ελληνική ασφαλιστική αγορά, σε σχέση με τη σοβαρότητα του θέματος, η προετοιμασία για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που θα προκύψουν από την υιοθέτηση του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Νομίσματος.

Η διαπίστωση αυτή αφορά όχι μόνο στις αλλαγές τεχνικής φύσης που θα επιφέρει, αλλά και στην εκπαίδευση όλων των απασχολούμενων στον κλάδο (υπαλλήλων, στελεχών, ασφαλιστών), καθώς και στην ενημέρωση των καταναλωτών που επιβάλλεται να προηγηθεί.

Οι εξελίξεις θα επηρεάσουν τις διαδικασίες στο σύνολο των χρηματοοικονομικών λειτουργιών, όπως πολύ αναλυτικά παρουσιάζει στην εισήγησή του ο κ. Α. Αρχοντάκης.

Οι εταιρίες θα πρέπει να προνοήσουν για την έγκαιρη και ολοκληρωμένη μετάβασή τους από τη δραχμή στο Ευρώ, ώστε να μπορούν να διεκδικήσουν μια θέση στην ασφαλιστική αγορά του 21ου αιώνα.

Η Αγροτική Ασφαλιστική και η Αγροτική Ζωής συμπεριέλαβαν το θέμα αυτό στο 1ο κοινό συνέδριο των εργαζομένων τους, στο πλαίσιο μιας σειράς δραστηριοτήτων που σκοπό έχουν την προετοιμασία του ανθρωπίνου δυναμικού τους για την επιτυχή αντιμετώπιση της νέας πρόκλησης.

Δεκέμβριος 1997

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑ (ΕΥΡΩ)

Είμαστε 279 εργάσιμες μέρες πριν από την επίσημη ύπαρξη του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Νομίσματος, του Ευρώ (1.1.99). Από τον Μάιο του '98 θα είναι γνωστό ποιες από τις χώρες που αποτελούν την Ευρωπαϊκή Ένωση θα συμμετάσχουν τελικά στη "ζώνη του Ευρώ". Τα νομίσματα των χωρών αυτών θα αποκτήσουν μεταξύ τους μία σταθερή και αμετάκλητη ισοτιμία, ενώ παράλληλα θα χρησιμοποιείται στις συναλλαγές το λογιστικό Ευρώ. Το Ευρώ θα είναι νόμισμα μέσω του οποίου θα γίνονται όλες οι μετατροπές αξιών προς τρίτα νομίσματα, σε αντίθεση με το ECU, το οποίο είναι ένα απλό καλάθι νομισμάτων.

Στο διάστημα 1.1.99 - 31.12.2001, το Ευρώ θα συνυπάρχει στις συναλλαγές μαζί με τα εγχώρια νομίσματα της ζώνης, κυρίως για να προσαρμοστούν τα συναλλακτικά ήθη σε κάθε χώρα στη νέα πραγματικότητα. Από 1.1.2002 δεν θα υπάρχουν τα τοπικά νομίσματα, π.χ. Γερμανικό μάρκο, Γαλλικό φράγκο κ.ά., αλλά μόνο το Ευρώ, το οποίο θα έχει ήδη τρία χρόνια ζωής ως λογιστικό χρήμα και, ταυτόχρονα, το πρώτο εξάμηνο του 2002, θα κυκλοφορήσουν τα χαρτονομίσματα και κέρματα σε Ευρώ.

Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες οικονομικές αλλαγές του αιώνα μας, στο χώρο της Ευρώπης, η οποία θα επηρεάσει καθοριστικά και την παγκόσμια οικονομία. Είναι προφανές ότι ο αγώνας συμμετοχής της χώρας μας σ' αυτή τη διαδικασία έχει καθοριστική σημασία για την προοπτική της και την τύχη των μελλοντικών γενεών.

Τυχόν μη συμμετοχή σημαίνει απομάκρυνση από την ευρωπαϊκή προοπτική και περιφερειακή σύνδεση με τις οικονομίες του πυρήνα της Ευρώπης. Όπως μας έδειξε η πρόσφατη κρίση των αγορών, στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη οικονομία τα "απόνερα" μιας κερδοσκοπικής δίνης είναι εύκολο να επιδράσουν σε μια μικρή χώρα όπως η Ελλάδα. "Σκληρή δραχμή" και περιθωριοποίηση της χώρας δεν θα συμβαδίζουν συνεχώς ως έννοιες. Ως εκ τούτου η αξία της διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης έγκειται κυρίως στην εξασφάλιση μιας οικονομικής σταθερότητας για τη χώρα. Εάν ταυτόχρονα με την "ομπρέλα" του Ενιαίου Νομίσματος βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας και λύνονται ικανοποιητικά τα προβλήματα του Δημοσίου Τομέα, μπορεί να θωρακιστεί η χώρα απέναντι σε συναλλαγματικές κρίσεις.

Βγάζοντας συμπεράσματα από τα αποτελέσματα των φετινών κερδοσκοπικών επιθέσεων σε χώρες όπως η Τσεχία, Μαλαισία κ.λπ., μπορούμε να αντιληφθούμε την αδυναμία ή τη μεγάλη ευαισθησία των μεμονωμένων οικονομιών. Η παγκοσμιοποίηση απαιτεί συλλογική αντιμετώπιση, έτσι ώστε ούτε η "αγορά" ούτε διάφοροι "κύκλοι" να μπορούν να μας κάνουν όλους φτωχότερους, να βαθαίνουν

την κερδοσκοπική εκμετάλλευση και να αυξάνουν την αβεβαιότητα.

Παρά την αναμενόμενη μη συμμετοχή της χώρας μας στο Ενιαίο Νόμισμα από 1.1.99, **το χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας μας θα ενταχθεί στην πράξη και εξ ανάγκης στη ζώνη του Ευρώ**, αφού ένα μεγάλο μέρος των εργασιών του αφορά συναλλαγές ή δραστηριότητες στα νομίσματα αυτά. Άλλωστε το εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας είναι προσανατολισμένο κυρίως προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 68% (1995) του συνολικού εξωτερικού εμπορίου μας διεξάγεται με αυτές τις χώρες.

Θα κληθεί να επωμιστεί το κύριο βάρος των αναγκαίων αλλαγών που θα συντελεστούν ούτως ή άλλως στις αγορές χρήματος και κεφαλαίων. **Αυτό σημαίνει ότι μέχρι την 1.1.99 ένα μεγάλο μέρος των ενεργειών προσαρμογής που απαιτούνται θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί στους χρηματοπιστωτικούς ομίλους, παρότι για τους απλούς πολίτες και ένα μεγάλο μέρος της τοπικής αγοράς ή ημερομηνία αυτή δεν πρόκειται να αλλάξει τις διαδικασίες συναλλαγών που πραγματοποιούν καθημερινά και άμεσα τη ζωή τους.**

Οι πηγές που ωθούν τις προβλέψεις μας για το τι και πώς θ' αλλάξει με το Ενιαίο Νόμισμα είναι δύο:

- α) Οι θεσμοθετημένοι κανόνες από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την υπό διαμόρφωση Κεντρική Τράπεζα (Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο ENI), οι οποίοι μεταφράζονται σχετικά εύκολα σε απαιτήσεις για αλλαγές.
- β) Η αναμενόμενη μετάλλαξη της ελληνικής οικονομίας, η οποία έχει σχέση με την πιθανολογούμενη αντίδραση και συμπεριφορά της ελληνικής αγοράς, καθώς και τον βαθμό επηρεασμού των συναλλακτικών ηθών στη χώρα μας κάτω από τα νέα δεδομένα. Στο σημείο αυτό, η προσπάθεια προσέγγισης των προδιαγραφών είναι δυσκολότερη και θ' απαιτήσει διαρκή αναζήτηση και ικανότητες.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Οι πρώτες εκτιμήσεις που αφορούν γενικά τον κλάδο των ασφαλιστικών εταιριών μπορούν να συνοψιστούν:

1. Στην ευνόηση των ασφαλιστικών προϊόντων του κλάδου ζωής, δεδομένης της νομισματικής σταθερότητας. Εάν συνυπολογίσουμε την γενικότερη συζήτηση που γίνεται στην Ευρώπη για τη συμπληρωματική κάλυψη των κοινωνικών συστημάτων ασφάλισης, φαίνεται ότι η πορεία προς την ΟΝΕ θα διευκολύνει την ανάπτυξη και διάδοση νέων ασφαλιστικών προϊόντων (ασφάλειες υγείας, unit linked, μεγαλύτερη ποικιλία συνταξιοδοτικών προγραμμάτων).

2. Οι επενδυτικές λύσεις του ενεργητικού των εταιριών θα κινηθούν σε μια μεγάλη ευρωπαϊκή αγορά, με μεγαλύτερη ευελιξία στα πλαίσια της διεθνοποίησης των κεφαλαιαγορών. Οι μεγαλύτερες επενδυτικές δυνατότητες προϋποθέτουν φυσικά ανάλογη τεχνογνωσία και μεγαλύτερη ικανότητα παρακολούθησης των επενδυτικών κινδύνων εκ μέρους των ελληνικών ασφαλιστικών εταιριών.
3. Η ασφαλιστική αγορά των χωρών της ζώνης του Ευρώ θα προσφέρει στους καταναλωτές τη δυνατότητα της άμεσης σύγκρισης μιας τεράστιας ποικιλίας προϊόντων και πτώση των τιμών λόγω της δημιουργίας οικονομιών κλίμακος.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Με τους κανονισμούς που ήδη ισχύουν, αλλά και όσους θα εκπονηθούν μέχρι την 1.1.99, διαγράφεται ένα νέο θεσμικό πλαίσιο, που αφορά τη χρήση του Ευρώ στις συναλλαγές. Για τον χώρο των ασφαλιστικών εταιριών, οι κυριότεροι κανόνες αφορούν:

- Τη συνέχεια των συμβάσεων και τους όρους μετατροπής συμβολαίων μετά την εισαγωγή του Ευρώ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συμβουλεύει τουλάχιστον στα νέα συμβόλαια να προβλέπεται η ρήτρα Ευρώ, κατ' εφαρμογήν της οποίας θα αποκλείεται η μονομερής καταγγελία της λόγω εφαρμογής του νομίσματος.
- Τους τεχνικούς κανόνες για τις ισοτιμίες μετατροπής των αξιών, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν μέσα της χρηματαγοράς, χρεόγραφα και γενικά όλα τα επενδυτικά εργαλεία. Παράλληλα θα ισχύσουν κανόνες στρογγυλοποίησης των αξιών. Πρόκειται για αρκετά πολύπλοκους κανόνες, στους οποίους θα προηγηθεί και θα κληθεί να τους εφαρμόσει πρώτα το τραπεζικό μας σύστημα, από την 1.1.99.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ

Αποτελεί μάλλον μύθο η συνεχής υπογράμμιση, σε όλες τις παρεμβάσεις που αφορούν την πορεία της ασφαλιστικής αγοράς και του ενιαίου νομίσματος (Ευρώ), ότι "θα εξαφανιστεί η έννοια του συναλλαγματικού κινδύνου" για τα επενδυτικά χαρτοφυλάκια των εγχωρίων ασφαλιστικών εταιριών. Αυτό θα συμβεί μετά το 2001 και εφόσον η χώρα μας ενταχθεί οριστικά στη ζώνη του Ευρώ.

Ίσα - ίσα, στο διάστημα μέχρι την ένταξη της χώρας μας στη ζώνη του νέου νομίσματος, ο συναλλαγματικός κίνδυνος θα είναι μεγαλύτερος λόγω της μεγάλης κινητικότητας, της αστάθειας και του εκνευρισμού στις διεθνείς αγορές. Όσο πλησιάζει η ώρα των οριστικών ισοτιμιών, τόσο μεγαλύτερη κινητικότητα παρατηρείται. Παράλληλα, η συντριπτική πλειοψηφία των επενδύσεων των ελληνικών

ασφαλιστικών εταιριών, που είναι τοποθετημένες στην εγχώρια αγορά σε δραχμές, είναι εκτεθειμένες σε συναλλαγματικό κίνδυνο, ενώ υπάρχουν σήμερα ελάχιστες συναλλαγματικές τοποθετήσεις από τις εταιρίες.

Οι σχέσεις των ελληνικών ασφαλιστικών εταιριών με τη χρηματαγορά και κεφαλαιαγορά περιορίζονται σήμερα συνήθως στα πλαίσια των ομίλων των τραπεζών όπου ανήκουν, χωρίς τη διακριτική ευχέρεια αξιοποίησης όλων των μηχανισμών της αγοράς με κριτήριο τα καλύτερα τιμολόγια, τις προμήθειες και την ποιότητα των υπηρεσιών. Ο εναγκαλισμός αυτός, με βάση τις στρατηγικές επιλογές λειτουργίας των ομίλων, μπορεί να είναι σωστός, αλλά σε ένα περιβάλλον έντονου ανταγωνισμού, μείωσης του κόστους, αποτελεσματικότητας στις αποδόσεις κ.λπ. θα πρέπει να επανεξεταστεί αυτή η θεώρηση, δεδομένου του ανοίγματος μιας τεράστιας ευρωπαϊκής αγοράς χρήματος και κεφαλαίων. Στα πλαίσια αυτά αποκτά μεγάλη αξία κάθε έγκαιρη προσπάθεια των ασφαλιστικών εταιριών για αυτοδύναμη δημιουργία επιτελείων διαχείρισης διαθεσίμων (treasury), απόκτηση υψηλής τεχνογνωσίας και του αντίστοιχου εξοπλισμού.

Η πορεία της σύγκλισης αντικειμενικά θα οδηγήσει σε πτώση των επιτοκίων και των αποδόσεων των αποθεματικών των ασφαλιστικών εταιριών. Ο κλάδος ζωής στο παρελθόν λειτούργησε σε περιβάλλον υψηλών επιτοκίων και στηρίζεται στις εγγυημένες αποδόσεις του 5%. Η χρηματαγορά και η κεφαλαιαγορά δεν προσφέρουν πια εγγυημένες αποδόσεις. Έχουν ανόδους αλλά και πτώσεις.

Επιπλέον, ο κλάδος ζωής διατηρεί ένα υψηλό λειτουργικό κόστος, που απομειώνει τις αποδόσεις. Όταν οι επενδύσεις είναι εκτεθειμένες στις ανεξέλεγκτες δυνάμεις της αγοράς, το μόνο ίσως στοιχείο που μπορεί να επηρεάζει και να προγραμματίζει μόνη της μια εταιρία είναι το κόστος. Ιδιαίτερα για τις εταιρίες του κλάδου ζωής, το κόστος επηρεάζει άμεσα, σημαντικά και με ορατό τρόπο τα συμβόλαια. Σταδιακά κανένας πελάτης δεν θα επιθυμεί τέτοια συμβόλαια, όταν οι αποδόσεις των συμβολαίων θα μοιάζουν με "κουμπαρά με έξοδα".

Η κατάχρηση της μεθόδου πωλήσεων συμβολαίων ζωής με τους πίνακες αποδόσεων στο παρελθόν, την περίοδο που τα επιτόκια ήταν της τάξεως του 20% και υπόσχονταν πολλά, αλλά και η μείωση των φορολογικών απαλλαγών θα φέρουν σε κρίσιμη καμπή τον κλάδο. Η αναλογιστική τεχνική πρέπει να χρησιμοποιείται ως μέθοδος για προβλέψεις, είναι περισσότερο εσωτερικό εργαλείο και όχι μόνιμη προέκταση του marketing των εταιριών. Η συσσώρευση αρνητικών εμπειριών από τους πελάτες που έχουν ήδη εκλάβει τους αναλογιστικούς πίνακες ως προβλεπόμενες αποδόσεις μπορεί να οδηγήσει σε κρίση εμπιστοσύνης και φερεγγυότητας το σύστημα.

Η λύση βρίσκεται πλέον στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των αποθεματι-

κών, στη χρήση του θεσμού των A/K, στην ανάπτυξη προϊόντων unit linked, στην επίτευξη οικονομιών κλίμακας, στη μείωση του κόστους και τη γενική αναβάθμιση του σχετικά παραμελημένου τομέα των επενδύσεων.

Η μεγάλη ευρωπαϊκή κεφαλαιαγορά, που θα δημιουργηθεί με την καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος, θα μεταφέρει σε άλλο “γήπεδο” τον αγώνα της αποτελεσματικής διαχείρισης.

ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ

Από τεχνικής πλευράς, σύμφωνα με τις επίσημες οδηγίες των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Κεντρικής Τράπεζας, τα σημεία άμεσων επιδράσεων στην χρηματοοικονομική λειτουργία φαίνεται ότι θα είναι:

- η διαχείριση επιτοκίων,
- η μέθοδος μετατροπής αξιών και νομισμάτων και
- οι μέθοδοι υπολογισμού τόκων.

Το περιεχόμενο των άμεσων αλλαγών (μέχρι την 1.1.99) για τη χώρα μας έχει σχέση και με τις προγραμματισμένες αναδιαρθρώσεις στη δευτερογενή αγορά τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και την καθιέρωση του θεσμού των Βασικών Διαπραγματευτών Τίτλων (primary dealers), αφορά δε:

- Μεθόδους μετατροπής νομισμάτων αποκλειστικά μέσω του Ευρώ.
- Χρήση ισοτιμιών (cross rates), που θα εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.
- Μετατροπή τίτλων σταθερής απόδοσης εκπεφρασμένων σε ECU.
- Επαναπροσδιορισμούς ονομαστικών αξιών των τίτλων Ελληνικού Δημοσίου.
- Στρογγυλοποιήσεις αποθεμάτων.
- Προσαρμογή σε τυποποιημένες μεθόδους εκτοκισμού και υπολογισμού αποδόσεων.
- Νέα μορφή απεικόνισης ποσών και επιτοκίων.
- Πιθανή νέα μέθοδο αποτίμησης χαρτοφυλακίων, με βάση την εμπορική αξία των τίτλων και αναγωγή στο σύστημα της Τράπεζας Ελλάδος (Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων, ΗΔΑΤ) - mark to market.
- Μετατροπή του χαρτοφυλακίου φυσικών τίτλων των τραπεζών σε άυλη μορφή.
- Δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών στη χονδρική και λιανική αγορά τίτλων.
- Ανάπτυξη εκδόσεων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου σε ΕΥΡΩ ή με ρήτρα ΕΥΡΩ.
- Προετοιμασία για τη σταδιακή μετατροπή των υπάρχουσών δραχμικών εκδό-

σεων σε ΕΥΡΩ (οι παλαιές εκδόσεις ομολόγων λήγουν έως το 2007).

Παράλληλα, στο διάστημα αυτό, χρειάζεται προετοιμασία και καθορισμός των μηχανισμών μετατροπής των λογαριασμών που τηρούνται, από ECU σε ΕΥΡΩ, καθώς και των αντιστοίχων συμβολαίων σε παράγωγα, κάτι που την 1.1.99 θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί.

Βασικής προτεραιότητας είναι προετοιμασία των αντίστοιχων διαδικασιών και πληροφοριακών συστημάτων όσον αφορά την τιμολόγηση, παρακολούθηση και αποτίμηση των εργασιών των μονάδων διαχείρισης αλλά και των υπηρεσιών που στηρίζουν ή ελέγχουν αυτές τις δραστηριότητες.

Είναι λογικό στο διάστημα αυτό ν’ αναπτυχθούν απαιτήσεις από την Κεντρική Τράπεζα ή τους εποπτικούς μηχανισμούς στις διαδικασίες υποβολής στοιχείων, καθ’ υπόδειξη της Ε.Ε.

Σημαντικές αλλαγές αναμένονται στον μηχανισμό της διατραπεζικής αγοράς και των αντίστοιχων της αγοράς των *repos*, ανάλογα με τους ρυθμούς καθιέρωσης τυποποιημένων κανόνων από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο (ENI), την Τράπεζα Ελλάδος αλλά και την ίδια την αγορά.

Δημιουργείται συχνά η εντύπωση ότι οι παραπάνω αλλαγές αφορούν τις Τράπεζες και τις ΑΕΔΑΚ που έχουν αναλάβει το μεγάλο μέρος των τοποθετήσεων των ασφαλιστικών εταιριών. Αυτή είναι η μισή αλήθεια. **Η ευρύτατη τεχνική αναδιάρθρωση που επιχειρείται στις αγορές χρήματος και κεφαλαίων σύντομα μπορεί να καταστήσει “μαύρο κουτί” τον χώρο των κινητών αξιών, για όσες ασφαλιστικές εταιρίες δεν επενδύσουν σε τεχνογνωσία στο διάστημα αυτό.**

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Το κόστος της μετάβασης από το εθνικό νόμισμα στο Ευρώ θα διοχετευτεί κυρίως μέσα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Οι προβληματισμοί που υπάρχουν σήμερα στην Ε.Ε. είναι κατά πόσο ένα μέρος του μπορούν να επιβαρυνθούν οι κυβερνήσεις και οι καταναλωτές.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ένωσης Βρετανών Ασφαλιστών (Association of British Insurers - A.B.I.), το κόστος για τη βρετανική αγορά θα προσεγγίσει το 1 δισ. λιρών, δηλαδή περίπου 460 δισ. δραχμές.

Από τη Βελγική Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών ανακοινώθηκε ότι το αντίστοιχο κόστος θα κυμανθεί μεταξύ 6-9 δισ. βελγικών φράγκων, δηλαδή μεταξύ 48-72 δισ. δρχ., ενώ αντίστοιχα για τις τράπεζες του Βελγίου υπολογίζεται μεταξύ 15-20 δισ. φράγκων, δηλαδή μεταξύ 120-160 δισ. δρχ. Το κόστος της ασφαλιστικής αγοράς υπολογίζεται στα όρια του 40-45% του αντίστοιχου κόστους που θα επωμιστεί το βελγικό τραπεζικό σύστημα.

Η μετάβαση στο Ευρώ προβλέπεται ότι θα στοιχίσει κατ' αρχάς στον τραπεζικό τομέα της χώρας μας περίπου 150 δισ. δρχ.¹. Εάν θεωρήσουμε σαν μέτρο σύγκρισης τα δεδομένα του Βελγίου, **μπορούμε να υποθέσουμε ότι το αντίστοιχο κόστος μετάβασης της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς είναι δυνατόν να προσεγγίσει τα 60-68 δισ. δραχμές**. Η προβλεπόμενη κατανομή του κόστους, η οποία δείχνει έμμεσα και την κατανομή της προσπάθειας που θ' απαιτηθεί, εκτιμάται ότι αφορά κατά:

- 50% τα συστήματα πληροφορικής,
- 20% δαπάνες για marketing, δημόσιες σχέσεις και αλλαγές εντύπου υλικού,
- 10% έξοδα εκπαίδευσης προσωπικού και
- 20% επιμερίζεται στους υπόλοιπους τομείς.

Στο κόστος αυτό πρέπει να συνυπολογιστούν και οι μεγάλες δαπάνες που ήδη πολλοί φορείς πραγματοποιούν ή έχουν προγραμματίσει για την επόμενη πενταετία και αφορούν επιμέρους προγράμματα τεχνολογικού εκσυγχρονισμού τους, το πρόβλημα του 2000, ανάπτυξη δικτύων επικοινωνιών κ.λπ., τα οποία επεκτείνονται φυσικά και σε τομείς που δεν έχουν άμεση σχέση με το Ευρώ. Είναι λογικό σ' αυτή τη φάση να προσπαθήσει ο ευρύτερος χρηματοπιστωτικός τομέας **να πραγματοποιήσει σύζευξη των προσπαθειών αυτών, για να πετύχει οικονομίες κλίμακος και να μην βρεθεί αργότερα σε δυσκολίες που πιθανόν να προκύψουν από αντικρουόμενες επιλογές**.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Σαν μέτρο σύγκρισης πρέπει να πάρουμε υπόψη, ότι το μέσο κόστος των συστημάτων πληροφορικής για τις πιο προηγμένες από τη δική μας αγορές αντιπροσωπεύει σήμερα το 20% των ετήσιων λειτουργικών εξόδων των χρηματοπιστωτικών φορέων². Στη δική μας περίπτωση, που υπάρχει ανάγκη να διανυθεί μεγαλύτερη απόσταση για να προσεγγίσουμε το ευρωπαϊκό τεχνολογικό status, το κόστος μπορεί για ορισμένα χρόνια να ξεπεράσει το επίπεδο αυτό.

Είναι πιθανόν ότι το εγχείρημα εξεύρεσης τεραστίων κονδυλίων θα συμπέσει με τη συγκυρία μείωσης των περιθωρίων κέρδους των χρηματοπιστωτικών φορέ-

ων λόγω άλλων παραγόντων. Αλλά και ο έντονος ανταγωνισμός σε μία Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά θα περιορίσει τα έσοδα³. Όμως οι επενδύσεις αυτές **δεν είναι απλές δαπάνες προσαρμογής, αλλά δαπάνες ύπαρξης**, καθώς σε πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα (μετά το 2001) **σχεδόν τίποτα απ' όσα σήμερα χρησιμοποιούμε σαν προϊόντα, διαδικασίες, πληροφοριακά συστήματα και έντυπα δεν θα προσφέρεται, όπως είναι, προς χρήση**.

Η πρόσφατη ιστορία μας δείχνει ότι **το πρόβλημα δεν είναι μόνον η εξεύρεση των απαραίτητων κεφαλαίων αλλά και η αποτελεσματική διαχείρισή τους**. Σε αντιδιαστολή με τις δαπάνες συντήρησης ή αντικατάστασης εξοπλισμού (hardware) και των λειτουργικών συστημάτων (system software) ή την απόκτηση πρόσθετης επεξεργαστικής ισχύος (processing power), που κάλυπταν τη μερίδα του λέοντος στο παρελθόν, η ποιότητα των σημερινών επενδύσεων έχει περισσότερη σχέση με τον ανθρώπινο παράγοντα.

Απαιτείται προσανατολισμός και μετατόπιση του κέντρου βάρους:

- σε ανθρωποβόρες διαδικασίες μετατροπών και δοκιμών που θα απαιτήσουν τεράστια ποσοτική και ποιοτική εργασία,
- σε νέα, καινοτόμα εργαλεία και μεθόδους σχεδιασμού προϊόντων & υπηρεσιών,
- στη δημιουργία ή απόκτηση λογισμικού εφαρμογών (application software) υψηλών απαιτήσεων,
- στην κατάρτιση ολόκληρου του προσωπικού στη χρήση πληροφοριακών προϊόντων και την απόκτηση "πληροφοριακής παιδείας",
- σε δημιουργία ή απόκτηση στελεχών υψηλής ειδίκευσης στον τεχνολογικό τομέα,
- στην προσέγγιση και "συναλλακτική επανεκπαίδευση" των πελατών κ.ά.

Προπαντός χρειάζεται και "επένδυση" σε αλλαγή του τρόπου δουλειάς και νοοτροπίας, που είναι απαραίτητη για τέτοια μεγάλα άλματα.

Η Ενιαία Αγορά με ένα νόμισμα σημαίνει επίσης συναλλαγές και **από οπουδήποτε σε οποιονδήποτε**, χωρίς να ενδιαφέρει κατά κύριο λόγο η χώρα και ο τόπος μέσα στη ζώνη του Ευρώ. Το στοιχείο αυτό δίνει ιδιαίτερη **έμφαση στη χρήση των δικτύων επικοινωνιών, των συστημάτων διασυννοριακών συναλλαγών, τη δημιουργία τεχνολογικών υποδομών, την αυτοματοποίηση και την απόκτηση αντίστοιχων δεξιοτήτων στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών φορέων**.

¹ Συντονιστική Επιτροπή ONE της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. Μελέτη αναφορικά με τις επιπτώσεις στη λειτουργία των ελληνικών τραπεζών από τη μετάβαση στο Ενιαίο Ευρωπαϊκό Νόμισμα - Ενδιάμεσο Πόρισμα Εντοπισμός και καταγραφή προβλημάτων, Μάιος 1997.

² Ε.Ε.Τ. IOBE Ημερίδα με θέμα "Το χρηματοπιστωτικό σύστημα στο κατώφλι του 21ου αιώνα" 15.5.97. Εισήγηση του P. Ribourdouille (Member of the managing Board, ABN/AMRO Bank N.V.), με θέμα "Το Ευρώ, η πληροφορική και οι τράπεζες στο κατώφλι του 21ου αιώνα".

³ Σύμφωνα με ορισμένες μελέτες, τα έσοδα των τραπεζών μπορεί να περιοριστούν έως και 30%.

ΔΡΑΣΗ Ή ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ;

Από πλευράς τακτικής, είναι φανερό ότι στο άμεσο διάστημα (1998) απαιτείται προσανατολισμός από τη σφαίρα της μελέτης στη διαδικασία υλοποίησης των βασικών απαιτήσεων για αλλαγές σε στρατηγικές επιλογές, λειτουργικές διαδικασίες, δομές, προϊόντα και σε πληροφοριακά συστήματα, έτσι ώστε από την έναρξη κιόλας της ΟΝΕ (1.1.99) ο κάθε φορέας που ενδιαφέρεται να μπορεί να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στη νέα κατάσταση και να αποκτήσει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Το χρονικό διάστημα των επόμενων 4 ετών είναι κρίσιμο για την ανακατανομή των μεριδίων της ασφαλιστικής αγοράς και αναμφίβολα μία σημαντική παράμετρος του ανταγωνισμού θα είναι η ικανότητα έγκαιρης και αποτελεσματικής προσαρμογής στα δεδομένα του νέου νομίσματος.

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας έπρεπε να **βρίσκεται περισσότερο ενεργοποιημένο στα πλαίσια της φάσης** που διανύουμε. Πρέπει σύντομα να εγκαταλειφθεί η πιθανή αντίληψη ότι "είμαστε ακόμη μακριά".

Είναι επίσης ευκαιρία ν' αντιστραφούν οι συνήθειες πρακτικές, όπου η περίοδος των θεωρητικών προσεγγίσεων ακολουθείται από μηδενικό σχεδόν χρόνο για το συγκεκριμένο σχεδιασμό ενεργειών, για την εκτέλεση των αλλαγών, για τις εκτεταμένες, απαραίτητες και χρονοβόρες δοκιμές των συστημάτων, για την κινητοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού αλλά και για το αναγκαίο management των σχετικών έργων. Ένα μέτρο εκτίμησης του εκσυγχρονισμού είναι και η εγκατάλειψη της μεθοδολογίας "της τελευταίας στιγμής".

Βασικό πλεονέκτημα που μπορεί να αξιοποιηθεί στη χώρα μας είναι η εκμετάλλευση της εμπειρίας των άλλων χωρών και των επιχειρήσεων που θα συμμετάσχουν στη ζώνη από 1.1.99.

Ένας ακόμη κύκλος που ξεκίνησε με την απελευθέρωση του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος το 1987 θα κλείσει, όταν η χώρα μας θα ενταχθεί στη ζώνη του Ευρώ. Μια νέα περίοδος ανοίγει για την τραπεζική και ασφαλιστική αγορά, μέσα στα μεγάλα ευρωπαϊκά όρια. Για όσο διάστημα όμως και για όσες πτυχές η χρηματοπιστωτική μας αγορά θα διατηρεί εθνικά χαρακτηριστικά, **υπάρχει λόγος να αντιμετωπίσουν οι εγχώριοι χρηματοπιστωτικοί όμιλοι από κοινού πολλές από τις προκλήσεις του νέου νομίσματος**, ανεξάρτητα από τον παραδοσιακό ανταγωνισμό τους.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΑΠΑΙΤΕΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Ο ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ που σήμερα διευκολύνει την επιχείρησή σας, αύριο μπορεί να την θέσει σε τεράστιο οικονομικό κίνδυνο. Η φωτιά, ο κεραυνός, η έκρηξη, το νερό, το βραχυκύκλωμα, η κακόβουλη πράξη, τα σφάλματα του κατασκευαστή και πολλοί άλλοι κίνδυνοι απειλούν τα υψηλής τεχνολογίας ηλεκτρονικά μηχανήματα. Γι' αυτό, πάντα χρειάζεται μια «Υψηλής Τεχνολογίας» ασφάλιση. Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ με το πρόγραμμα ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ασφαλίζει:

- ΙΑΤΡΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ
- ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
- ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ
- ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΗΧΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑΣ
- ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΔΟΚΙΜΩΝ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ κ.λπ.

Θωρακίστε τον ηλεκτρονικό σας εξοπλισμό με το σύγχρονο πρόγραμμα ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ. Είναι το πρόγραμμα που διαθέτει ό,τι ακριβώς χρειάζεται ο υψηλής τεχνολογίας εξοπλισμός σας: Ασφάλιση «Υψηλής Τεχνολογίας» ... ό,τι κι αν τύχει!

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
Λ.ΣΥΓΓΡΟΥ 163, 171 21 Ν.ΣΜΥΡΝΗ, ΤΗΛ.: 01-93.58.613, 93.58.712, 93.58.902 - FAX: 01-93.58.924

ΔΥΟ ΚΟΡΥΦΑΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΕΝΑΣ ΚΟΙΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ, ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΗΣ.

Δύο κορυφαίες ασφαλιστικές εταιρείες, που στέκονται με ενδιαφέρον και προσοχή κοντά σας, όπου κι αν βρίσκεστε. Αντιμετωπίζουν με ευαισθησία και ανθρωπινό πρόσωπο τις ασφαλιστικές σας ανάγκες. Σχεδιάζουν με ευελιξία και συνέπεια και προτείνουν ολοκληρωμένες λύσεις μέσα από τα πρωτοποριακά τους προγράμματα. Γιατί έχουν ένα κοινό στόχο: Εσάς και την απόλυτη εξασφάλισή σας!

**ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ**
ΚΟΝΤΑ ΣΑΣ ΟΤΙ ΚΙ ΑΝ ΤΥΧΕΙ

**ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΖΩΗ**

Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΔΥΝΑΜΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ